

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir pețit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Creșterea clerului

În toate timpurile biserica a fost cu cea mai mare îngrijire pentru creșterea viitorilor preoți. Biserica noastră națională mai ales a fost cu cea mai mare îngrijire pentru creșterea clerului, deoarece împrejurările măștere din veacurile trecute în statul unguresc a lipsit pe poporul român de conducători adevărați, de îngrijitori în cele culturale și naționale, rămânând numai singur preotul în legătură naturală, în contact zilnic cu poporul. Așa a fost veacuri de-arândul.

Preoțimea a fost aceea care a ținut sufletul curat, neprihănit în poporul nostru românesc. Puțină învățătură s'a dat poporului nostru până mai în zilele noastre, și acea puțină învățătură o da biserica.

Dacă mergem îndărăpt prin veacuri până la ivirea tiparului și în biserica noastră, ajungem la concluzia că puțină învățătură ce se da poporului nostru, se da prin biserică, prin preoțimea noastră din acele vremi. Și ea se da în legătură cu ceremonialul bisericesc. Se da la sfârșitul liturghiei, se da la administrarea sfintelor taine, la botez, la cununii, la moarte și la multele slujbe dumnezeiești, reclamate de poporul nostru. Se dau învățături la sfințirea apei, se dau învățături la diferitele acfite cu diferitele paraclise la multele canoane de mulțămire, întocmite de ceremonialul nostru bisericesc. O molitvă cetită la înțeles, în limba noastră, străbătea adânc inima poporului.

Se dau învățături la botez, la nunte, la taina mărturisirei, în posturi, în Dumineci la vecernie și poporul asculta cu evlavie de preotul său.

Așa ni se prezintă viața sufletească a poporului nostru în timpurile vechi, când poporul nostru nu avea altă școală decât biserica cu diferitele slujbe, administrative în limba românească.

Și când tiparul s'a pus în serviciul poporului românesc, tot biserica ia în mână și lucrul acesta.

Primele cărți tipărite în românește sânt cărțile rituale bisericesti. Dascălul cel mai învățat al poporului nostru românesc aici în Ardeal a fost fără îndoială Cazania lui Varlaam.

Aceasta a fost adevărata carte de învățătură a poporului nostru. Cartea de învățătură românească, ce resuna de pe amvoanele bisericilor noastre. Și aceasta din jumătatea a doua a veacului al XVII. începând.

Și noi cei de azi, cari vrem să ne dăm seamă de viața sufletească a poporului nostru, cu uimire vedem în bisericuțele noastre din satele cele mai ascunse prin păduri și munți, cum între vechile cărți bisericesti aflăm Cazania dela Varlaam. Cum a ajuns pe la noi această Cazanie înainte cu 250 de ani.

Granițele erau închise, granițele erau păzite, încât nici păsărica în sbor nu putea să treacă munții din țara românească la noi. Puținii călugări, cari se strecurau la noi, erau denunțați și dați în mâna jandarmiei. Eram îndatorați noi preoții români ortodocși, îndatorați sub grea răspundere să spionăm, să urmărim pe acești călugări trecuți la noi, să-i denunțăm, să-i dăm pe mâna jandarmilor, să-i alunge peste graniță, după ce mai întâi făceau cunoștință cu temnițele ungurești.

Și rolul acesta de denunțare este la mulți un titlu de onoare, un titlu de a deveni om mare.

Preoțimea noastră nu a ascultat porunca dela puterea lumească de a denunța pe asemenea călugări strecurați prin satele noastre cu cărți dela frații ortodocși din principate. Rolul acesta urât l-a avut biserica unită, ca titlu de glorie, și de această meserie urâtă ea s'a folosit în mare măsură.

Facem pomenire de el, căci e bine să ne păzim firea, să ținem minte.

Cât de mare a trebuit să fie răvna poporului de a auzi învățături din cazăniile vechi, când ne cugetăm la greutățile cu procurarea de asemenea cărți și cu trecerea lor prin granițele păzite.

Care preot smerit, care cântăreț, care crâșnic cucernic s'a putut strecura în principatele vecine, spre a cumpăra cazania lui Varlaam, care a avut norocul se poată trece granița cu cazania lui Varlaam în desagă, spre a o dăruii sfintei biserici din cătunul ascuns în mijlocul pădurilor și a munților, ca odor sfânt, pus sub scut și apărare sigură, care era afurisenia celor 318 sfinți părinți dela soborul din Nicea.

«Și cine va înstreina aceasta sfântă carte, așa citim în însemnările din cărțile vechi, se cadă sub blestemul celor 318 sfinți părinți dela soborul din Nicea.

Din cazaniile vechi se citea poporului în bisericile noastre, și azi spre uimirea noastră mai aflăm asemenea vechi cazanii dela Varlaam prin bisericile noastre, cazanii din cari generațiile trecute și-au adăpat sufletul, și din cari generațiile de azi nu mai pot citi.

Tot la rubrica aceasta vine socotită și disciplina din biserica noastră.

Cu toate greutățile ce am întâmpinat pe timpul persecuțiilor din partea calvinilor, cu toate crâncenele persecuțiuni dela începutul unirii până la venirea Marelui Andrei, când timp de aproape 100 de ani am fost aici în Ardeal fără arhieriei, turmă fără păstor, dată pradă lupilor răpitori, cu toate neajunsurile acestea, ne-a succedat să susținem disciplina în clerul nostru.

La venirea sa aici în Ardeal marele Șaguna și-a îndreptat privirea spre disciplină, și primele lui circulare se ocupă cu disciplina preoțimii, cu prezentarea în afară a preoțimii. A prescriș modul cum are să se prezinte, a prescriș și haina în care să se prezinte în societate la serviciile bisericesti.

Lucrul acesta, îngrijirea pentru disciplina din sinul clerului, se vede ca un fir roșu în era Șaguna.

Și dacă azi se pune așa de mare pond pe disciplina preoțimii, ca element de educație și de creștere în biserică, dacă azi pentru călcarea normelor canonice se dau aspre censuri bisericesti, dacă pentru asemenea nesocotire a rânduielilor bisericesti, autoritatea bisericescă s'a văzut nevoită a aplica pedepse aspre celor vinovați: dovada e că ținem a trăi în tradiția bisericii, susținând disciplina în biserică ca mijloc educativ.

Dacă deci în trecut, prin timpuri grele de persecuțiuni și de toate ispitele grija bisericii a fost mare pentru creșterea clerului, cu atât mai vărtos în zilele noastre, când bunul Dumnezeu a privit cu îndurare spre noi și biserica noastră.

Scriem acestea sub impresiunea ce am primit din măsurile mai recente ale autorității bisericesti, care a ridicat cursul teologic din seminarul nostru arhidiecezan la 4 ani, ridicând astfel seminarul teologic la rangul de academie teologică și examenul de calificare în viitor ridicându-l egal cu censura din academia teologică din vechiul regat.

Mergem treptat și consecuent spre unificarea bisericii în toate instituțiile ei. Între acestea multe vom pune în planul prim creșterea clerului, ridicând nivelul cultural, ridicând mai ales nivelul moral.

Ca organ bisericesc, întemeiat de marele Andrei Șaguna și pus în serviciul bisericii, vom căuta să folosim toate ocaziunile spre a lua act de măsurile întreprinse pentru ridicarea clerului.

Biserica totdeauna s'a îngrijit de viața sufletească a clerului, a fost totdeauna cu îngrijire de creșterea clerului.

Tipete de alarmă

(Congresul internațional de educație morală)

După Londra (1908), Haga (1912) a venit rândul și orașului Geneva să găzduiască pe congresiștii pedagogi din toate țările, anul trecut, în zidurile lui. A fost al 3-lea «congres internațional de educație morală», încredințat unui comitet executiv compus din bărbați de stat și pedagogi de prima ordine (d. e. Leon Bourgeois, Emile Boutroux — mort într'aceea — Claparède, Eucken, Höfding, Kerschensteiner, Pollock și mulți alții).

Lucrările prezentate congresului din partea unor referenți conștiențioși s'au tipărit în timpul din urmă în limba franceză, și formează două volume: unul intitulat: «Educația și solidaritatea», al doilea: «Spiritul internațional și învățământul istoriei (în școli)». (Edit. Delachaux și Niestlé, Paris).

Celce va vrea să pipăie pulsul vieții din zilele noastre va face foarte bine să asculte ce spun pedagogii chemați, din toate țările. (Au participat la congres 500 de membri și au fost reprezentate 30 de state). Temele cele două, indicate în titlurile cărților, au fost temele principale ale desbaterilor. De pretutindeni, din Europa până în America, se aude glasul de admirație al profesorilor și învățătorilor, cărora li s'a încredințat educația tinerimii: dacă perseverăm pe cărarea apucată, cu brutalitatea din discuții, din faptele noastre sociale și politice, o să ne dăm de mal cu toții!

Nu numai Förster, pedagogul și omul de bine, care ne este și nouă drag și cunoscut, nu numai Kerschensteiner, (nume, earăș, cunoscut la noi, din cauza atenției ce a dat pedagogul acesta lucrului manual în școale), dar chiar și un general englez, înființatorul cercetășiei, gen. Baden-Powell, cu toții apelează la conștiința lumii întregi: dați loc dragostei în educație, relevați faptele nobile în istorie, nu mai întăriți opinia publică, nu mai infiltrați teama, nici în copii, nici în popoare, căci dacă spiritul de solidaritate nu se răspândește între clase sociale, între neamuri, între țări, atunci stăm în fața unui cataclism decât care mai grozav n'a întâmpinat omenirea vreodată.

Cu toții își dau osteneala să evoce simțul de solidaritate și de independență în educație, o autonomie școlară, imperchiată cu simțul milei sociale, de unde să porceadă actele individului. Ar duce prea departe în articolul acesta informativ dacă am specifica toate ideile fundamentale, e de ajuns să se accentueze aici că firul roșu al referadelor și al discuțiilor a fost: jos ignoranța între popoare, jos prejudiciile, pricepeți că am ajuns cu toții într'un impas grozav: sau perseverăm pe calea apucată, care duce la pierzare, sau ne încordăm puterile, cu toții, să salvăm ce mai este de salvat!

Caracteristice pentru lozincile acestea foarte serioase sânt cuvintele, puse ca motto, de pre-

ședintele congresului, dl Adolphe Ferrière. În prefața unuia din volume: «Suferință, suferință pretutindeni, și disperare: eată starea sufletească a Europei. Să vadă clar, să se orienteze, să reconstruiască, eată aspirațiunile tuturor în ziua de astăzi, a acelor cari nu consimt să se resigneze». «Milă» și «dragoste», eată rețeta dată de președintele congresului!

Firește, se vor putea lua foarte ușor în bătaie de joc aceste table ale legii — astăzi, când valurile urii se reslătesc pe deasupra capetelor tuturor, dar pedagogii reputați din toată lumea ne-o declară solemn: *Nu există alt mijloc de scăpare!*

«Trebue să se reconstruească edificiul valorilor universale, sgduit de sofisme și de egoismele coalizate», declară acelaș președinte congresiștilor, iar alt orator (francezul Paul Bureau) cere să i se dea «omului o conștiință profundă despre valorile spirituale și să fie convins despre destinul transcendent, care este rațiunea de a fi și țelul vieții sale pământești... «trebuie să desvoltăm în conștiință sentimentul profund al relațiilor strânse și misterioase, cari există între plâpândeile noastre persoane și între idealul, pe care trebuie să-l servim».

Pedagogii aceștia au pus degetul pe rana socială de care suferă societatea din zilele noastre. Lumea nu prea ridică capul spre cer, să și vadă nimicnicia în univers, imperativele date de pedagogii cei mai de seamă sânt zeflemisite sau ignorate de majoritatea oamenilor, și așa ajungem în fața gurii de tun sau împroșcați cu gazele asfixiante...

Dacă tipetele acestea de alarmă răsună în pustiu, dacă nu ni le luăm la inimă, cu toții, dacă nu se prefacă din temelii mentalitatea de fiară hrăpareșă, nietzscheană, a multora din noi, va veni timpul când are să fie deplânsă cultura din Europa, ca Iliionul grecesc: Fuit Iliion...
H. P. P.

Inscrierile la seminar

Rectificare

În Nr. 67 al Telegrafului Român din 18/31 August a. c. s'a publicat din eroare, că înscrierile la institutul teologic „Andrei Șaguna“ din Sibiu, vor începe în 15, 16 și 17 Septembrie a. c. stil vechi.

Fiind data înscrierilor greșit publicată, prin aceasta se rectifică astfel: Inscierile vor începe la 1 și 2 Septembrie a. c. stil vechi (14 și 15 Septembrie stil nou).

Consistorul arhidiecezan

Eată situația. Se reînființează seminariile, dar ce fel de seminarii. Directorii se țineau de un fel de intendenți, administratori, nu de conducători sufletești. Seminariile au ajuns un fel de școli laice, cari nu-și mai îndeplineau adevărata lor menire.

A fost o lipsă totală de prevedere, pornită din o completă necunoștință cecece au făcut politicianii cu această clasă de oameni. Urmările sânt palpabile astăzi pentru orcine. Țăranii nu-și mai bat azi capul să ceară primar, învățători, jandarmi; ei cer preot. Satele noastre au rămas fără preoți ani și decenii de rând. Sânt regiuni întregi cu câte abia 2—3 preoți. Delegațiuni de țărani din toate părțile curg șiruri pe la mitropolie și curțile episcopoești cu cereri să li se trimită preot, pentru obținerea căruia toți sânt gata a face orice jertfă. Satele noastre nu vreau și nu pot rămânea fără de acest cel mai bun prieten și mângăitor. Au fost vremuri când țara n'a avut domni, nici armată, nici școli, dar preoți au fost totdeauna. *Preoția este instituțiunea care are cea mai deplină continuitate.*

Pentruce așadară nu poate avea politicanul român mai multă încredere în ceice până acum au crescut satele cu vechile generații și cari și acum dovedesc că le pot crește mai bine decât ori și cine.

În timpul din urmă satele noastre sânt bântuite și de un alt rău: *luptele și certurile locale între preoți și între învățători.* Aceștia din urmă ales sânt preferiți și susținuți de unii bărbați de stat, preferință nemotivată și care nutrește ura. Nemotivată, căci există oare o su-

Primiri în cursul teologic

Au mai fost primiți în cursul teologic al seminarului arhidiecezan din partea Consistorului nostru următorii tineri:

1. Nicolae Jurebiță, din Covasna.
2. Nicolae Opriș, din Dridif.
3. Radu Butelanc, din Vidra-de-sus.
4. Alexandru Oiteanu, din Murășeni.

Un început bun

Nou alesul comitet al despărțământului Sibiu al Asociațiunii noastre și-a început activitatea sub auspiciile cele mai bune.

Directorul despărț., dl dir. Dr. G. Preda, a declarat la prima ședință a despărțământului că vrea mai înainte de toate să viziteze agențiile despărțământului, ca să-și cunoască colaboratorii și să știe peste câte biblioteci, săli de lectură, case culturale etc. dispune. Numai mai apoi va refera într'o ședință a despărțământului despre pașii ce vrea să-i întreprindă. Așa a fixat excursii de ale comitetului și ale unor conferențieri pentru zilele de sărbătoare și de Duminecă 2, 9, 11, 16, 21, 23 Septembrie n.

Începutul a fost norocos. Dl Dr. G. Preda, întovărășit de dnii: senator I. Drăghici, prof. N. Comșa, Dr. Horia Petra-Petrescu, secretarul despărțământului, adm. Moșoiu, a vizitat comunele Porcești și Boița, Duminecă în 2 Sept. În Porcești au luat parte la serviciul dumnezeesc din biserica lui Matei Basarab, apoi au vorbit poporului adunat în frumosul «câmin», ridicat de porceștenii din America: Dr. Preda și prof. N. Comșa. Dragostea de carte și de înaintare este evidentă în comuna aceasta. O comună cu aparat cinematografic, cu o bibliotecă ce numără aproape 500 de volume și broșuri, cu fanfară, cu o societate de meseriași (care tocmai își sfințește steagul), cu șezători literare reușite, poate să se numere între comunele fruntașe. Merit mare la propaganda aceasta culturală îl au păr. Dragomir și inv. Ciolan, pe lângă ceilalți oameni de inimă.

Impresii bune au câștigat trimișii din Sibiu și în Boița, unde la șezătoriile fetelor se citesc cărți populare bine alese, la îndemnul păr. Druhora, ear conferințele de iarnă — Duminecă de Duminecă — sânt supravegiate și conduse de părintele și de învățătorul I. Dragomir. Și aici au vorbit Dr. G. Preda și prof. Comșa, dând sfaturi sănătoase, practice și îndemnuri pentru idealism.

Aviz satelor dimprejurul Sibiului, să primească bine pe trimișii «Asociațiunii» noastre, săptămânile viitoare.

FOIȘOARA

Preoții de mir

— Trecutul lor până la începutul veacului al XIX-lea și de atunci până azi —

(Sfârșit)

Ea se îngreunează și mai mult, când la 1864 vine improprietărea. Atunci mulți din boerii expropriați, rămânând cu o suprafață mai redusă de pământ, nu mai pot vedea de biserici, nu mai pot ajutama pe preoți cu pământ. Greul merge crescând. Ministerul Carp vine atunci cu un proiect de ameliorare (?) a situației preoților, fixându-le o *leafă lunară de 30—80 Lei*. A fost de sigur începutul unui rău și mai mare, căci *însemna dependența preoților de diversele partide politice*, cari tăiau fondurile când voiau.

Dar mai mult. Sub cuvânt că sânt prea mulți preoți (chiar un om luminat ca episcopul Melhisedec propune ca să se mențină numai câte un preot la 3 biserici pentru a putea primi leafa de 30 Lei), *guvernul desființează la 1893 seminarile din Buzău, Galați, Râmnicul-Vâlci și Roman*. Dar rezultatul se văd în curând: preoți rău plătiți, rău pregătiți și rău văzuți, seminariile aveau mai mulți desertori decât elevi, așa încât s'a ajuns să dai cu praștia ca să găsești un candidat de preoție. *Nu-s preoți, dar ce faci cu satul?*

perioritate a educației învățătorilor față de preoți? Doamne ferește. Unde, în ce ar consta această superioritate? Este destul să amintim că la baza educației preoților stă cultura clasică, fără clasicism, fără cunoașterea vechei culturi clasice, fără cunoașterea limbilor clasice nu se face educație completă. Ear această cultură clasică lipsește din programele școalelor noastre normale, lucru care n'ar trebui nici când trecut cu vederea.

O altă împrejurare destul de tristă contribuie la derogarea prestigiului preoțesc. *Literatura română actuală n'a putut găsi subiect mai potrivit pentru a scoate efecte ieftine decât figura bietului preot dela sate.* E o sfidare unor revoltători de nedreaptă, deoarece de cele mai multe ori acțiunile la cari îi supun unii autori pe preoți în scrierile lor sânt nu numai *neverosimile* ci direct *imposibile* în realitate. Pentru a realiza efecte de un comic burlesc se alege de preferință sârmanul preot dela sate și ni se prezintă ca un caraghios pățimaș. Există oare undeva în realitate prototipul, modelul preotului pe care ni-l prezintă un scriitor ca dl Sadoveanu în «Crâșma lui Moș-Precup»? Este admisibil că un preot a putut săvârși în realitate taina sf. botez într'o cadă de vin? Sau e verosimil tipul preotului bucovinean din «Tîmotei Mucenicul» al lui Pătrășcanu? Avem pe scriitorul popular Visarion, rămas însuși ca mentalitate un biet țaran, care trebuie să mai învețe încă punctuația. Luând ca model un preot cunoscut, — cum însuși a mărturisit ocazional — un preot foarte cumsecade și așezat, în

Anunț școlar

La liceul Gh. Lazăr din Sibiu *inscrierile pentru cl. I* se pot face în baza unei cereri însoțită de toate actele necesare, dela 1—15 Septembrie a. c.

Elevii trecuți de 12 ani pot fi primiți în cl. I numai în baza unei dispense.

Pentru cl. II—VIII inscrierile se vor face în zilele de 13, 14 și 15 Septembrie. Cerere vor prezenta pentru această înscriere numai acei elevi, cari în anul trecut n'au urmat cursurile la liceul nostru.

Examenele de admitere pentru cl. I se vor ține în zilele de 14 și 15 Sept., iar *examenle de corigență* în 15 și 17 Sept. *Examenle de maturitate în scris* se vor ține din 17—20 Sept. inclusiv, iar *oralul* în 22 Sept.

Examenle particulare vor avea loc între 24 și 27 Sept. *Deschiderea festivă a anului școlar* se va face în 20 Sept., iar lecțiile vor începe regulat în 22 Sept.

Liceului nostru i s'a acordat de către On. Minister al instrucțiunii un număr de 45 de burse à 5000 Lei. Bursele pot fi obținute în temeiul unui concurs, care se va da înainte unei comisii instituite de către Inspectoratul regional în termenul ce se va anunța de către Direcțiunea liceului. Taxele școlare administrate de Comitetul școlar vor fi pentru cursul inferior maximum 500 Lei, pentru cursul superior maximum 800 Lei. Jumătate din aceste taxe se va plăti la înscriere.

Direcțiunea lic. Gh. Lazăr, Sibiu.

Un prefect incorect

Ni se trimite în copie următoarea Circulară:

Prefectura județului Brașov.

Nr. 67/923.

Dlui *Petru Bărbat*, primpretor, Feldioara.

Avem onoare a vă trimite aici anexat... bucăți din apelul bisericii gr. cath. din Brașov, rugându-vă să binevoiți a ordona colectarea în fiecare comună din plasa D-voastră, invitând populațiunea ca să contribuie cu obolul său la înfăptuirea acestui (act) atât de însemnat pentru credincioșii gr. cath. adunați din toate părțile țării în partea cea mai mare manuală. — Colectările să se facă de membrii în artistia comunală. Sumele adunate se vor trimite împreună cu listele pe numele Prefecturii.

Brașov, la 22 Februar 1923.

Anexa 14.

Inspector gen. adm.

Prefect delegat (ss) *V. Hodor*

Nu tragem la îndoeală autenticitatea copiei, nici îndrăzneala dlui inspector gen. adm., care are alte atribuții oficiale decât să ordone antis-

tiilor comunale să strângă ofrande pentru biserica gr. cath. din Brașov. În județul Brașovului comune cu gr. cat. unde dl insp. general putea să se adreseze — nu sânt.

E regretabil, că mai marii săi tolerează și n'au nimic de zis relativ la zelul dlui inspector gen. adm.

Știrile zilei

Serviciul divin zilnic în biserica noastră catedrală. Incepând din 1 Septembrie n. a. c. se ține în biserica noastră catedrală zilnic utrenie și sfta liturghie. Serviciul divin se începe la ora 7 dimineața, și biserica e deschisă până la ora 10 a. m.

Schimbare de nume. Ministerul de interne a hotărât, ca comuna *Zoltan*, plasa Sighișoarei, județul Târnava-mare, să se numească pe viitor *Mihai-Viteazul*.

Congresul clerului din România. Asociația generală a clerului nostru din întreaga țară își va ține congresul în Octombrie a. c. La acest congres se vor pune în discuție următoarele chestiuni: 1. Averile bisericești din România întregită, din punct de vedere canonic și legal, cu deosebită considerare la trebuințele vremii și la rolul bisericii în mijlocul poporului. 2. Mijloacele de trai ale clerului în legătură cu cerințele misiunii și vieții preotului și față cu noile legi ale statului și cu trebuințele poporului din vremea de azi. 3. Stabilirea unui program de activitate pentru răspândirea învățurii creștine în mijlocul poporului.

Jertfele românilor din Ardeal, Bănat, Crișana Sătmăr și Maramureș aduse în războiul din anii 1914—1918 sânt: Au murit pe câmpul de luptă 41.739 români, au murit în temniță, în pribegie, în spital, acasă în urma boalelor sau răcelilor 11.275 români, s'au întors acasă, invalizi 25.406 români, dispăruți până azi 29.839 români, văduve de război 38.680 românce, orfani de război 79.226 români. Au luat parte la război: intelectuali 6517, comercianți și meseriași 14.668, plugari muncitori 468.329 români, pagubele suferite de singuraticile comune 285 milioane 598.471 lei.

Aviz școlar. Din partea Direcțiunii școlii primare urbane de stat din Sibiu, se aduce la cunoștință publică, că inscrierile la cea școală se vor face zilnic dela ora 8—12 a. m. și 3—5 d. m. din 15—18 Septembrie a. c. pentru cei din loc, și 19—20 Sept. a. c. pentru cei din jur, întru cât mai este loc. La înscriere fiecare elev să fie însoțit de părintele sau tutorul său, aducând cu sine următoarele documente: Certificatul școlar de pe ultima clasă, Extrasul de botez și Buletinul de vaccinare sau revaccinare. Învățământul fiind obligator și gratuit, fiecare elev este scutit de orice taxă. *Direcțiunea.*

existență de astăzi. Trebuie necondiționat să i se creieze o altă situație, ca pregătire, ca dotație, ca recunoaștere a poziției sale în stat.

Se teme oare politicianii noștri de un *partid clerical*? Dar nimeni din preoțime nu s'a gândit la el, deși înființarea lui ar fi foarte ușor de realizat. Se teme statul de puterea bisericii? Dar la noi biserica a trăit totdeauna în stat și statul în biserică, și n'a fost împrejurare în care statul să nu se fi putut rezima pe biserică. Și aceasta cu toate că la noi nu a fost numai o secularizare, ci ea s'a repetat și în zilele noastre. Dorește poate statul o *separare de biserică*, imitând alte țări? O poate face, căci e omnipotent, dar să ne ferească Dumnezeu să nu ceară vre-o dată biserica însași despărțirea de stat, căci între orice împrejurări biserica va trăi prin sine însași, până când statul lipsit de razimul moral al bisericii nu va mai fi în stare să-și îndeplinească țintele spre cari tinde.

Deci încă odată *înaintarea mai repede a neamului românesc spre realizarea menirii sale, nu se poate îndeplini fără ajutorul bisericii, prin munca unui cler conștient, instruit și desinteresat.*

I. I. N.

Taxă... Bolșevicii, stăpâni în Rusia, încasează o taxă dela toți credincioșii cari intră în biserică. Taxa este enormă, — chiar și pentru banul rusesc depreciat, — și anume o jumătate de milion ruble de fiecare credincios. Se găsesc nu puțini ruși, cari plătesc și suma aceasta, pentru a putea intra în biserică.

Dela „Societatea Națiunilor“. În 30 August s'au început în Geneva ședințele comitetului economic al Societății Națiunilor. Între punctele puse la ordinea zilei în sesiunea aceasta se află câteva importante, așa d. e.: pregătiri pentru o conferință internațională privitoare la formalitățile de vamă, o unificare a legiferării cambiale, o unificare a regulamentelor privitoare la statistica internațională, concurența în comerț, între agenți. Chiar numai punctul ultim de s'ar putea clarifica întru câtva ar aduce foloase reale. Se știe că înainte de războiul mondial au năpădit lumea întreagă agenții din Germania, făcând concurență serioasă cu mărfurile lor agenților englezi, francezi, etc. Respingerea agenților era considerată ca o călcare a prestigiului țării respective. Neamul întreg se identifica cu gheșeful cutărilor agenți. Oamenii își bat capul acum să găsească o soluție și pentru problema aceasta gingașe.

Târgul de toamnă din Sibiu se va ține în modul următor: târg de oi la 7, 8, 9 Sept.; târg de vite la 10, 11 Sept.; târg de cai la 12, 13 Sept.; târg de mărfuri la 14 Septembrie.

Caz de moarte. Soția preotului Nicolae Iosof din Banpotoc, protopopiatul Deva, *Maria născ. Isdrailă*, după un scurt dar greu morb a încetat din viață în 11/24 August în etate de 28 ani și în al 8-lea an al fericitei căsătorii. A fost transportată și înmormântată în comuna natală Reșinari Duminecă în 13/26 August. O deplânge nemângăiatul soț și 3 copii rămași orfani.

Concurs pentru ocuparea postului de secretar al liceului Gh. Lazăr, Sibiu. Cece reflectează la acest post să-și prezinte cererile însoțite de toate actele necesare direcțiunii liceului Gh. Lazăr până în 25 Septembrie a. c. Direcțiunea dă toate informațiile necesare.

Direcțiunea lic. Gh. Lazăr, Sibiu.

Serbări la Bitolla. Ministrul Franței la Belgrad a făcut cunoscut guvernului iugoslav, că Franța are de gând să facă serbare de pomenire a luptelor dela Bitolia, împlinindu-se în Noemvrie 5 ani de când acest oraș a fost scăpat din mâinile armatelor germane. În ținutul Bitoliei sânt îngropați 7 mii de soldați francezi.

America și Europa. Secretarul de stat american Davis, după o călătorie de șase săptămâni prin Europa s'a întors la New-York. El a declarat, că în Europa nu se poate face rănduială fără amestecul Americii. Înainte de toate crede, că ar trebui să se formeze o comisie, care să cerceteze starea Germaniei și putința ei de a-și plăti datoriile. Din această comisie să facă parte și America.

Pedepse draconice împotriva șmecherilor neguțătorăști... în Germania. Ziarele germane scriu despre nește pedepse aduse în timpul din urmă din partea cercului Ratibor, din Silezia-Prusiană. Oricine încearcă să treacă prin fraudă granița cu alimente și cu nutreț pentru vite este pedepsit cu muncă silnică dela 5 până la 15 ani, pe lângă o pedeapsă strajnică în bani, care corespunde la de 50 de ori atâta cât a încercat respectivul să treacă prin contrabandă. Să le mai treacă pofta domnișorilor de a călca legile în picioare. Pedepsele sânt fără de apel. De temniță nu scapă nimeni.

Date elocvente a citat în șed. parlamentului ungar dep. Barnay, în ziua de 29 August a. c.: Numai în ministerul afacerilor honvezilor sânt aplicați 6100 funcționari, față de 6086 în anul trecut. Înainte de război se aflau în aceleași posturi numai 544 funcționari. De aceea a cerut să fie concediați cei mai mulți din ei, ca să nu cadă spre greutate statului, în buget. Stări tot atât de anormale sânt în Austria. Supraîncărcarea aceasta este o răsbunare pentru omul care cugetă în zilele noastre: Austria și Ungaria și au avut funcționarii germani și unguri, în ținuturi unde nu aveau ce căuta. Acum după ce s'a spart buba, funcționărima aceasta stă pe capul statelor, până ce-și va căuta de treabă. E logic.

Aviz. La 15 August 1923 s'au prins pe teritoriul comunei Poplaca 2 boi de soiul Simental, furați de niște țigani, cari fiind surprinși au fugit și să urmăresc. Boii se află la primăria comunală Poplaca. Proprietarul boilor să provoacă, să se prezinte la Parchetul Tribunalului Sibiu cu biletele de vite cari dovedesc titlul de drept asupra boilor. Semnalmentele boilor sânt: 4—5 ani, culoare galbenă, pată albă în frunte, pe cornul stâng este ars semnul comunei &

O vorbă înțeleaptă a cugetătorului și poetului din Indii Rabindranath Tagore. «Avem un trup sufletesc, care își are organele sale de cugetare și de simțire. Trupul acesta sufletesc își dă osteneala fără de odihnă să ajungă în armonie pe orice cale îi va fi cu putință cu sufletul cel mare al societății omenești. Și tendința aceasta nu își are cauza în ceea ce se cuvine, ce e corespunzător, pe din afară. Este o tendință spre comunitate, care împinge sufletul nostru, din căminul lui cel mititel și din vecinătatea sa, afară, la întâlnirea de dragoste cu lumea. Trebuie să se împreune cu marele suflet al omenirii, pentru ca să-și afle împlinirea tendinței sale. Știubeiul de albine este un rezultat al adevărului că viața albinei își are ținta finală numai în împreunare cu celelalte; literatura însă și arta, religiunea, morala și politica, cu posibilitățile lor de dezvoltare, fără de margini, s'au născut din căsătoria omului cu omenirea întreagă». — Cugetarea aceasta, din «Înțelepciunea vieții», ar putea prea bine să servească drept temelie de pe amvon.

Inscrierile la școala de ucenici a statului din loc se vor face pentru anul școlar 1923/24 din 10—20 Septembrie a. c. zilnic de la 5—8 ore seara, în cancelaria Direcțiunii școlii de ucenici, strada Ureului Nr. 13. La înscriere elevii vor aduce cu sine certificatul clasei ultime, certificatul de botez, contractul încheiat cu măestrul, buletinul de vaccinare și 50 Lei taxă de înscriere și didactru, stabilită de Ministerul instrucțiunii prin ordinul Nr. 16,483/1923, din care taxă elevii ucenici se vor prevedea cu toate cărțile și recuzitele de lipsă. De taxa aceasta sânt scutiți orfanii de război. Patronii cari vor întârzia termenul de 20 Sept. pentru înscrierea elevilor, se vor taxa cu o amendă de 20 Lei, iar după 30 Sept. cu 40 Lei, de care pedeapsă nu vor fi scutiți nici patronii elevilor orfanii de război. Prelegerile se vor începe în 22 Septembrie 1923. *Direcțiunea.*

Pungașii cari «lucrează» prin tramvae și pe străzile Berlinului, au atins — conform ultimei statistice a poliției berlineze — cifra de peste zece mii.

Impotriva cruzimei. Ziarele din Londra anunță că doi tineri, unul de 20 și altul de 22 de ani, au fost condamnați din partea poliției din Londra la o pedeapsă de 21 zile de temniță pentru că au chinuit două pisici. Unul din cei osândiți a căutat să se apere, zicând în fața judecătoriei polițienești, că a fost în stare de beție când a săvârșit fapta. Judecătoria a motivat sentința mai departe: tocmai aceasta dovedește că s'a comis cruzimea! În stare de beție se săvârșesc lucrurile cele mai degradatoare. De aceea a lăsat să se ducă pedeapsa în îndeplinire... Până aici notița din ziarul londonez. Prea bine, zici, așa să se pedepsească oricine chinuște un animal, chiar și o mătă. «Societatea pentru protecția animalelor» în Anglia e una din cele mai conștiențioase. Bravo ei! — Dar ne poartă gândul la chinuirea oamenilor, din partea unor scriitori, gazetari, politicieni, etc., fără de inimă — și ne întrebăm: ce pedepse merită domnișorii aceștia?...

(110) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III, **Recea Telechiană**, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt pe lângă cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat, porția canonică aproximativ 3 jugăre pământ și de fiecare familie câte o ferdelă de bucate.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterat și înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Recea-Telechiană, la 2 August 1923.

Vasile P. Răduleț,
adm. paroh ort.

Dumitru Martin,
not. com. parohial.

Nr. 1011/1923 prot.

Văzut.

Făgăraș, 4 August 1923.

Oficiul protopresbiterat ort. rom.

Pentru protopresbiter:
Valer Literat

Nr. 1012/1923

(109) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III. **Hurez**, tractul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și, după prealabila încuviințare a oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în vre o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta, ori a servi și predica.

Făgăraș, la 4 August 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu comitetul parohial.

Pentru protopresbiter:
Valer Literat

Nr. 353/1923

(112) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, **Dăncuș-mic**, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, între cari sânt luate: casa parohială în stare bună și 16 jugăre pământ ca eclezie ce e a se întregi în baza legii agrare.

Concurenții vor înainta petițiile în termenul sus arătat subsemnatului cu documentele rececute având a se prezenta și personal spre a se face cunoscuți și a cânta sau cuvânta înaintea poporului.

Orăștie, 8 August n. 1923.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Domșa,
protopop.

(116) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei **Aitaseacă și Bațani** de clasa III. protopresbiteratul Sfântul Gheorghe, județul Treiscaune, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

a) Salar legal dela stat, statorit pe baza coalei B;

b) Casă parohială;

c) 32 jugăre porțiune canonică întregită pe baza legii agrare;

d) De fiecare familie o ferdelă de bucate (20 lire);

e) Stola îndatinată.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal, car pentru a se face cunoscut poporului se vor prezenta cu prealabila încuviințare în vre o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta ori a celebra, observând dispozițiile art. 33 din reg. pentru parohii.

Intorsura Buzăului, 19 Aug. 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Sft. Gheorge în înțelegere cu comit. parohial concernent.

George Neagovici-Negoescu,
adm. protop.

La Librăria Arhidiecezană

Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45

se pot căpăta

toate manualele pentru Seminarul teologic «Andreian», Liceul de băieți, Liceul de fete și Școala primară etc. precum și tot felul de recvizite școlare, cu prețuri moderate.

Atelierul tehnic de dantură

E. DIEKER

Strada Mitropoliei Nr. 30
Vis-à-vis de Catedrală

(107) 3—3

S'a redeschis
din 1 Septembrie 1923

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

La Librăria Arhidiecezană
în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci
apărute până acum la noi

Nr. apăruti 85 ◆ Prețul unui Nr. 1 Leu

Lumea copiilor

revistă săptămânală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

Prețul unui Nr. 3 Lei

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.

Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.

Coale pentru registrele de exhibite.

Tipărituri pentru bugetele școlare.

Procese verbale la examenele particulare.

Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.

Bilet de informație la însinuări pt. fiecare elev.

Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificării.

Matricole școlare.

Cronica școlară.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dlui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei